

Protokol o hodnocení Bakalářské práce

Název práce: Emoční stavy v abstraktním umění

Práci předložila studentka: Adéla Cieslarová

**Studijní obor: Výtvarná výchova a kultura se zaměřením na vzdělání -
KOMPLET**

Posudek oponentky práce: Mgr. Lenka Kovaříková, Ph.D.

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Bakalářská práce s názvem „*Emoční stavy v abstraktním umění*“ si ve svém zadání kladla za cíl propojit mezioborová hlediska - uměnovědné a psychologické v části teoretické, s praktickým přesahem vlastní tvorby, který měl tvořit též východisko pro část didaktickou. Cíl práce byl však splněn jen částečně. Zásadním nedostatkem předložené bakalářské práce je absence jakéhokoliv metodického přístupu v rámci teoretického uchopení úkolu, nedostatečná reflexe vlastní tvorby v praktické části a rovněž vágní formulace didaktického úkolu.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Z hlediska obsahového rozdělila autorka práci na část teoretickou, praktickou a didaktickou. Teoretická část přináší informace o „vývoji emocí ve výtvarném umění od 20. století až po současnost“. Uměnovědná studie, která měla být podle původního zadání zaměřena na

abstraktní umění, však předvádí přehled jednotlivých malířských směrů, zejména pak těch figurativních, od 19. století, počínaje impresionismem.

Ale i kdybychom interpretovali autorčin obsáhlý záběr jako snahu podat široký úvod k abstraktní malbě, nelze přehlédnout, že jsou jednotlivé kapitoly formulovány velmi povrchně a bezobsažně.

Autorka se pokouší podat teoretický výklad, jak jednotlivé směry pracují a reflektují emoční hledisko. Avšak její umělecko-historický výklad stojí na tvrzeních vytržených z kontextu s minimálním uvedením odkazů na odbornou literaturu, což výrazně snižuje kvalitu práce samotné. Jako flagrantní příklad desinterpretace by se dala uvést kapitola 2.2, jež se snaží popsat umělecký směr impresionismus jako směr, který pracuje s „emočními prožitky umělce“, které se snaží zachytit na plátne.

V další části teoretické pasáže si autorka klade za cíl čtenáře seznámit s badatelskými přístupy v psychologii, zejména pak v oblasti emoční psychologie. Studentka se pokouší předložit jak historii vědního oboru, tak i tradiční a aktuální teorie o emoční psychologii, či téma tzv. „emoční inteligence“. I zde nacházíme odkazy na literatury řazené vždy na konec kapitoly, přičemž nejsou opatřeny potřebným komentářem. Předložené informace jsou formulovány velmi obecně.

Obě části – uměnovědná i psychologická, byť na sebe navazují co do strukturování textu, vyznívají ale jako dvě samostatné studie, které spojuje pouze termín „emoce“, a to i přes autorčinu snahu charakterizovat jakým způsobem umělci zobrazovali vybrané emoce ve výtvarném umění. V textu je v problematika uchopena velmi obecně, stranou zájmu zůstávají zásadní badatelské přístupy, reflektující dané téma z obou hledisek. Snad jen v kapitole 2.19 jsou jednotlivé emoce (radost, smutek, hněv, láska strach) stručně charakterizovány pomocí příslušných barev, předmětů, figur a výrazů ve tváři. Tedy námětů převzatých převážně z figurálního malířství. Otázka, jakým způsobem zobrazit emoce v abstraktní malbě, zůstává nezodpovězena.

Teoretická část bakalářské práce neobsahuje žádné přílohy.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Slabá práce s bibliografií, nedostatečné uchopení tématu co do metodologie a volby vhodného teoretického východiska pak vede k nepochopení inspiračního hlediska v praktické části, která je vystavěna pouze na vizuální podobnosti zvolené techniky.

Ačkoliv v úvodu písemné práce studentka zmiňuje výhradně techniku sprejování na plátne, v průběhu tvorby samotné dochází ke změně a původní styl doplňuje o další techniky za použití barev (jakých?) a otiskování různých struktur, ať již pomocí štětců či vlastních rukou. O příčinách změny, kdy došlo ke kombinaci technik sprejování na plátne, užití barev či aplikaci struktur se v textu nic nedozvíme – i toto svědčí o autorčině neschopnosti přesně popsat a reflektovat vlastní tvorbu.

Autorčino intuitivní hledání, které se v praktické části vychází pouze z vnější podobnosti stylu, se promítá i do didaktické části, kde se inspirativním východiskem stává tvorba a přístup mexické umělkyně Fridy Kahlo. V bakalářské práci se však nic nedozvíme o podobě

těchto specifických deníků (tzv. **vizuální deníky**). Studentka se vůbec nezabývá danou problematikou a nereflktuje ji.

Za velký nedostatek předložené práce považuji nekonceptní postup založený na selekčním výběru.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Jazykový projev studentky je na mnoha místech slabý, text obsahuje řadu chyb a stylistických nepřesností. Chyby nalezneme také v odkazech na literaturu, kde nejsou uvedeny zejména odkazy na stránky dané publikace. Dalším příkladem pochybení autorky je seznam autorů v bibliografii, který není řazen abecedně.

Nedostatečná práce s bibliografií a skutečnost, že autorka neuvádí přesně ani klíčové termíny své práce, je rovněž závažným důvodem, který snižuje kvalitu písemného projevu.

Grafická úprava také není zcela v pořádku, např. nelogické až zmatečné členění a řazení kapitol v obsahu práce (např. gestická malba jako samostatná kapitola, i když spadá do kapitoly abstraktní expresionismus), neoddělení části uměnovědné a psychologické aj.

Teoretická část bakalářské práce je bez jediného obrazového příkladu, který by mohl lépe osvětlit a ilustrovat z autorčina přístupu v praktické části.

Praktická část písemné práce je doplněna o obrazovou přílohu, dokumentující studentčinu vlastní tvorbu, ve které předvádí jednak celý cyklus obrazů, tak i jednotlivá díla. Chybí však informace a zdroji a autorovi fotografií.

Součástí didaktického úkolu je pojmová mapa k výtvarnému projektu, která je zařazena jako samostatná kapitola 4.4 a která názorným způsobem ilustruje navržený postup v hodině výtvarné výchovy.

5. Původnost práce - vyplňuje pouze vedoucí práce.

Hodnocené dílo prošlo/neprošlo* databází Theses v modulu IS/STAG
(*nehodící se škrtněte.)

Datum kontroly:

Datum posouzení:

Počet podobných dokumentů: 0

Nejvyšší míra podobnosti: 0%

6. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Bakalářská práce je z velké části postavena na intuitivním přístupu studentky, chybí jí metodické vymezení a důslednější práce s odbornou literaturou, zvláště v uměnovědné části. Vlastní malířská tvorba je vystavena pouze na vnější podobnosti bez pochopení kontextu daného tématu. Sestavení didaktického úkolu, který si klade za cíl seznámit studenty s abstraktním uměním a „prací s vlastními emocemi“ také zůstává definován velmi obecně a nepřináší žádné konkrétní způsoby rozvoje sebepoznání a kreativity.

Na počátku samotné bakalářské práce zůstává nevyslovená otázka, proč se zabývat vlastními pocity a proč o nich mluvit.

Autorka vychází z vlastní tvorby, která má pro ni samotnou terapeutický účinek a ráda by ho představila a nabídla i dalším „zájemcům“. Tento přístup a toto pojetí v rámci edukačního procesu je zcela legitimní. Mnohdy totiž reflexe vlastních problémů může přinést vhled do různých životních situací a nabídnout řešení i někomu jinému.

Na předložené bakalářské práci si velice cením zapálení a snahy autorky komplexně věnovat se problematice reflexe vlastních emocí. Propojení obou teoretických východisek uměnovědného a psychologizujícího je zajisté správná cesta, kterou se již vydali takoví badatelé a historikové umění, jako byli Ernst Hans Gombrich, Hans Belting, David Freedber, James Elkins či Ladislav Kessner.

Nicméně nestačí pouhé nadšení či přístup „vciťování se“. Danou problematiku, tak aby mohla být obohacující a přínosná (i pro ostatní), je nutné metodicky uchopit, vyjít z teoretických předpokladů, věrně a výstižně verbalizovat proces vlastní tvorby a exaktně formulovat postupy a cíle didaktického úkolu.

Obsahová i formální stránka předložené bakalářské práce obsahuje velké množství chyb a nedostatků, proto ji nelze doporučit k obhajobě.

Studentce doporučuji úžeji zaměřit široké uchopení problematiky zobrazování emocí ve výtvarném umění, věnovat se příkladům projevů konkrétních emocí (dle vlastního výběru) a zůstat i v teoretické rovně pouze u abstraktního malířství, tak původně znělo zadání bakalářské práce.

7. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

- 1) Charakterizujte: Jaké konkrétní psychologické mechanismy stojí za prožíváním emocí, jaký mají tyto mechanismy vliv na tvorbu umělců a jak se mohou tyto emoce interpretovat divákům?
- 2) Který z metodických a teoretických přístupů se zabývá právě subjektivním a emocionálním prožíváním uměleckého díla. Popište jej a jmenujte hlavní autory.
- 3) Jaký výzkum jste provedla v rámci Vaší bakalářské práce? (s.24)

Dále navrhuji reagovat na připomínky uvedené v tomto posudku.

8. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl)

nevyhověla

Datum: 16. 5. 2024

Podpis: Mgr. Lenka Kovaříková, Ph.D.
